

Ո՞ՒՐ ԷՔ ՏՂԱՆԵՐ...

Posted on August 9, 2013 by Keghart

Category: [Opinions](#)

Ասալայի Նահատակի Օրուան Առիթով

ԱԼԵՏԻՍ ՌԱԳՄԻԿ, ՊԵՂՐՈԼՔ, «ԱՐԱՐԱՏ» Օրաթերթ, 7 Օգոստոս 2013

✘ Սոյն գրութիւնը իր շահեկանութեան համար կը հրատարակուի «Գեղարդ»-ի մէջ, բայց այդ անպայման չի նշանակեր թէ մենք ամբողջովին ՀԱՀԳԲ-ի (ԱՍԱԼԱ) գործելակերպը կամ անոր գաղափարախօսութիւնը կը բաժնենք : Այնուամենայնիւ պէտք է ընդունիլ թէ կազմակերպութեան հաւատարմագրուած երիտասարդները տարուած էին հայրենասիրական ազնիւ մղումներէ՝ ի տես դարուս առաջին ցեղասպանութեան փաստին հանդէպ խուլ, կոյր ու յամր աշխարհի ցուցաբերած գիտակցուած անտարբերութեան եւ ուրացման: Խմբ.

Օգոստոս 7-ը յոյժ յիշարժան թուական մըն է մեր օրացոյցին մէջ. բայց... շատե՛րու կողմէ անտեսուած, ոմանք անհրազեկ, ուրիշներ դիտաւորեալ անտարբեր, իսկ կան նաեւ չարախիւնդ քննադատներ:

Ե՞րբ եւ ինչպէ՞ս այդ թուականը իւրայատուկ նշանակութիւն ունեցաւ մեր նորա-գոյն պատմութեան մէջ:

Ասալայի Նահատակի Օրուան Առիթով

ԱԼԵՏԻՍ ՌԱԳՄԻԿ, ՊԵՂՐՈԼՔ, «ԱՐԱՐԱՏ» Օրաթերթ, 7 Օգոստոս 2013

✘ Սոյն գրութիւնը իր շահեկանութեան համար կը հրատարակուի «Գեղարդ»-ի մէջ, բայց այդ անպայման չի նշանակեր թէ մենք ամբողջովին ՀԱՀԳԲ-ի (ԱՍԱԼԱ) գործելակերպը կամ անոր գաղափարախօսութիւնը կը բաժնենք : Այնուամենայնիւ պէտք է ընդունիլ թէ կազմակերպութեան հաւատարմագրուած երիտասարդները տարուած էին հայրենասիրական ազնիւ մղումներէ՝ ի տես դարուս առաջին ցեղասպանութեան փաստին հանդէպ խուլ, կոյր ու յամր աշխարհի ցուցաբերած գիտակցուած անտարբերութեան եւ ուրացման: Խմբ.

Օգոստոս 7-ը յոյժ յիշարժան թուական մըն է մեր օրացոյցին մէջ. բայց... շատե՛րու կողմէ անտեսուած, ոմանք անհրազեկ, ուրիշներ դիտաւորեալ անտարբեր, իսկ կան նաեւ չարախիւնդ քննադատներ:

Ե՞րբ եւ ինչպէ՞ս այդ թուականը իւրայատուկ նշանակութիւն ունեցաւ մեր նորա-գոյն պատմութեան մէջ:

1982-ի Օգոստոսին, իսրայելեան բանակը շրջափակած էր Արեւմտեան Պելլոլը. սիոնական օդուժը կատաղի ռմբակոծութեան կ'ենթարկեր Լիբանանի մայրաքաղաքը. կացութիւնը ահաւոր վատթարացած էր ռազմաքաղաքական զարգացում-ներու

հետեւանքով, երբ Իսրայել-պաղեստինցիներ ճակատումը հասած էր իր ամենաարիւնալի հանգրուանին: Պաղեստինցի ղեկավարներէն ժորժ Հապաշ կը խոստանար Պէյրուզը վերածել նոր Սթալինկրատի՝ ակնարկելով պաղեստինեան պաշտպանութեան՝ ընդդէմ նախայարձակ սիոնական բանակին: Կենցաղային եւ ընկերային պայմանները դարձած էին հեղձուցիչ՝ երբ մահու կենաց գօտեմարտը Պէյրուզի դարպասներուն դարձած էր անխուսափելի ճակատագիր: Միջազգային ուշադրութեան կեդրոնը հերոսական Պէյրուզն էր, որ վերջին ճիգը կը թափէր գոյատեւելու, տոկալու եւ դիմադրելու համար: Արեւելեան Պէյրուզ կը գաղթէին երամ-երամ անտուն եւ անօթեւան ընտանիքներ. հացի եւ ջուրի կարօտ ժողովուրդը խելակորոյս կը վազէր աջ ու ահեակ:

Մենք մեր շէնքի ապաստարանի նկուղին մէկ անկիւնը կուչ եկած դողահար կը լսէինք հրեական անագորոյն հարուածներուն ահեղագոռ դղրդիւնները, կ'ապրէինք անոր քանդիչ ցնցումները եւ տեղատարափ ականներուն կործանիչ սարսափները: Բնականաբար, այդ օրերու սովորութեան համաձայն, կը հետեւէինք ձայնասփիւռի իւրաքանչիւր լուրին, անակնկալ հաղորդումին կամ մէկ նորութեան՝ միշտ դրական յայտնութեան մը ակնկալիքով. աւետիսի մը յուսահատ ապաստումով: Օգոստոս 7-ի լուրերու հաղորդումներուն մէջ, յանկարծ Պէյրուզի իրադարձութիւններուն կը կանխէ «Ժէշ ալ Սըրրի ալ Էրմենի» անունը. ուրեմն՝ Հայաստանի Ազատագրութեան Հայ Գաղտնի Բանակը (ԱՍԱԼԱ) անգամ մը եւս պատժիչ գործողութիւն կատարած է. կը պարզուի՝ այս անգամ Թուրքիոյ որջը՝ Անգարայի Եսենպողա օդակայանին մէջ:

Երկու մարտիկներ՝ Չօհրապ Սարգիսեան եւ Լեւոն Էքմեքճեան հերոսական խոյանքով մը մահացու հարուած տուած են թրքական իշխանութիւններուն՝ զգեստելով 9 ոստիկաններ եւ վիրաւորելով 82 ուրիշներ:

Մեր շէնքի ապաստարանը թաքնուած արաբ դրացիներ դժգոհութեամբ կը մռմռան.- հիմա Իսրայել պաղեստինցիները պատժելու համար կը ռմբակոծէ Պէյրուզը, արդեօ՞ք օր մըն ալ Թուրքիա հայերը պատժելու համար պիտի յարձակի Պէյրուզի վրայ: Իրենց մտավախութեան եւ հեզնանքին դիմաց, մտովի եւ հոգեպէս գոհունակ կը զգամ ինքզինքս, հպարտութեամբ կը լեցուիմ, որ մենք ալ ունինք խիզախ եւ արի երիտասարդներ, որոնք ինքնամոռաց գործողութիւններով լարուած կը պահեն թշնամին, ահ ու դողի կը մատնեն մեր ոխերիմ ոսոխը: Մենք ալ ունինք որձութիւն եւ ազգային առնականութիւն: Մեռած չէ պայքարի հաւատացող եւ հրացանին կառչած երիտասարդութիւնը:

Եսենպողայի Կարին-Էրզրում գործողութիւնը, կատարուած «խրիմեան Հայրիկ» եւ նահատակ «Փիեռ Կիւլիմեան» քումանտոներուն կողմէ (Չօհրապ Սարգիսեան եւ Լեւոն Էքմեքճեան), 1975-1984 թուականներուն ԱՍԱԼԱ-ի իրագործած ամենադի-պուկ եւ թիրախային գործողութիւնը հանդիսացաւ «Վան» գործողութեան՝ Իսթան-պուլի Փակ Շուկայի յարձակման եւ բազմաթիւ թուրք դիւանագետներու զգեստումի շարքին:

Թրքական իշխանություններուն համար անսպասելի եւ ջղագրգիռ դարձնող սիրանք մը, որ ապացուցեց թէ Թուրքիա անխոցելի չէ հայ բազուկին դիմաց, որ ծարաւի է արդարութեան, վրէժի եւ տերն է իր դատին ու պահանջատերը իր բռնա-խլելալ իրաւունքներուն:

Անգարայի գործողութեան ընթացքին թուրք զինուորներու գնդակներով կը նահատակուի 2. Սարգիսեան, իսկ Լ. Էքմեքճեան կը ձերբակալուի, կը տարուի բանտ եւ 1983 Յունուար 29-ին բանտին մէջ դատական վճիռէ ետք կը բարձրանայ կախաղան: «Կարին» գործողութիւնը կը քանդակուի հայ ազատագրական պայքարի պատմութեան տարեգրութեան մէջ, որ 19-րդ դարու վերջէն սկսած ցայսօր կը շարունակուի տարբեր տարողութեամբ եւ տարբեր վայրերու մէջ:

Այսպիսով, ԱՍԱԼԱ Օգոստոս 7-ը կը յայտարարէ Հայ Նորագոյն Չինեալ Ազա-տագրական Պայքարի Նահատակի Օր: Մեր օրացոյցին վրայ կ'աւելնայ օր մը յիշատակելի, նշելի եւ խորհրդածելի: Տեղին է նշել, որ այդ ճամբուն վրայ ինկան տասնեակ մը երիտասարդներ՝ երբեմն թրքական փամփուշտներով, յաճախ անոնց գործակալներուն կողմէ եւ ցաւ ի սիրտ՝ նաեւ եղբայրասպան գնդակներով:

1975-1984 թուականներու սփիւռքահայ երիտասարդութեան զինեալ պոռթկումը լուրթեան, անտարբերութեան եւ թրքական ժխտողականութեան դեմ տրամաբա-նական շարունակութիւնն էր հայրենի հողէն սկսած ազատագրական պայքարին. անոնք շարունակեցին հայ պայքարին լաւագոյն աւանդոյթները, որ կը սերի Սասնոյ եւ Չէյթունի ապստամբութիւններէն մինչեւ Մուշի Առաքելոց վանքի կռիւ եւ Վանի ինքնապաշտպանութիւն: Ան եղաւ օղակը պատմական անցեալէն դէպի արցախեան ազատամարտ երկարող շղթային. ոգին, մղումը եւ հերոսականութիւնը նոյնն են. ան օրինաչափ հանգրուան մըն էր հայ պահանջատիրութեան երթին: Անոնց ստեղծած միջազգային աղմուկը, հայ երիտասարդութեան թմբիրէն զարթնումը, հայ դատին ծանօթացումը, քարոզչական արձագանգները եւ քաջասիրտ ու զգեսնիչ հարուած-ները յարգանք եւ պատկառանք պարտադրեցին շատերու. համակրական մթնոլորտ ալ ստեղծուեցաւ: Իսկ ամենակարեւորը թրքական կողմը իմացաւ, որ Թալաթեան-ընտանիքը իրականացած չէ, Լոզանի դաշնագիրով թաղուած հայկական հարցը լուծուած չէ, հայ տարրը չքացած չէ: Աւելին, Թուրքիոյ արտաքին դիւանագիտութեան բարձր պաշտօնեայ մը կը խոստովանէր, որ Թուրքիա լուրջ տագնապ ունի դիւանագետ քատրեր պատրաստելու, քանի շատեր կը վախնան միանալու դիւա-նագիտական անձնակազմին՝ ԱՍԱԼԱ-ի հարուածներուն պատճառով: Թուրք երի-տասարդ դիւանագետներ արդէն կը հրաժարէին ծառայելու իրենց երկրին դեսպա-նատուներուն եւ հիւպատոսարաններուն մէջ: ԱՍԱԼԱ-ն շառաչուն հարուած տուած էր Անգարայի իշխանութիւններուն:

Այս օրերուն, ի՛նչ խրտչեցուցիչ խռպոտ ձայներ կը լսուին ԱՍԱԼԱ-ի տղաքը «ա-հաբեկիչ», «տեռորիստ» անուանողներու կողմէ (Վահէ Աւետեան, Սուրեն

Սուրեն-Եանց, Ռիչըրտ Կիրակոսեան): Անոնք որ իրենց կեանքը սուփաբերեցին հայրենիքին ու ազգին, երկրորդ անգամ կը նահատակուին իրենց պահպանողական, թուլամորթ եւ շիլ հաշիւներ ունեցող ազգակիցներուն կողմէ: «Կեանքի կարուսէլ»ը մեր հերոս-ները կը դարձնէ անտեղի թիրախներ. քննադատութեան եւ մեղադրանքի նշանակ-ներ: Ռ՞ր ժողովուրդը իր հերոսները այդպիսի՛ մոռացութեան եւ դատապարտումի կ'ենթարկէ արդեօք: «Կեանքի կարուսէլ»ը եթէ արդար է, ԱՍԱԼԱ-ի նահատակի օրը կը դարձնէ համազգային նշանակութիւն ունեցող օրուան, բայց արեւմտասեր եւ քծնապաշտ մեր շրջապատին մէջ հերոսները տեղ չունին. զէնքի եւ պայքարի տղաքը դիրք ու շքանշան չունին: Իրօք, ամօթալի փաստ է, որ կեանքը հեզնած, վայելքը արհամարհած, փափուկ սալոնները անտեսած եւ նահատակութեան ճանապարհը բռնած մեր յաւերժի ճամբորդ ԱՍԱԼԱ-ի նահատակները դարձեալ կ'իյնան... այս անգամ հարազատ արիւնակիցներու եւ իրենց սիրելի ժողովուրդին կարգ մը վաճառուած կաջադակներու ձեռամբ: Անոնք թող չմոռնան որ ԱՍԱԼԱ-ն մէկ մասնիկն է մեր ժամանակակից պատմութեան. անոր նահատակները՝ բաղկացուցիչ տարրերը մեր հերոսականութեան. աւելին՝ գօտեպնդիչ եւ սրտապնդիչ տիպարները հայրենասեր երիտասարդութեան:

Մինչ՝ ԱՍԱԼԱ-ի նահատակի օրուան առիթով, զիրենք յիշող հայ պահանջատեր ոգիին հաւատացողները կը գոռան՝

Ռ՞ր էք տղաներ, որ ելաք մարտի...:

Նկար 1.- Նահատակներու անկիւնը Եռաբլուրի մէջ

Նկար 2.- ՀԱՀԳԲ-ի Խորհրդանիշը

